

ՏՆՆՈՒՄ ԵՄՈՒՆՈՒՄ ԵՄՈՒՆՈՒՄ

1849 — 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՆՈՒՄԵՐԱ — 121

ԶԻԼ-ԲԱՏԷ 10 — 1265

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Աւրֆայի նախկին տեղակալ միլի միլիան փեմախոյ Օսման փաշան՝ Գարսի տեղակալ կոչուեցաւ։

— Սպորտապաշտ ոտականին օգնական Վէյիտ Էֆենտին Պրուսայի կուսակալին լարձապատիւ Սպիւմ փաշային դատու քէհեա օր կարգեցաւ։

— Քանի մը կուսակալներու գործողութեամբ գտնուող Համաթի օրը՝ Արեւելե կուսակալ շին, և յօմէր Ֆայիզ Էֆենտին ալ՝ Վարնայի տեղակալին գտնու քէհեա անուանեցան։

— Կոյսերական անեկապի տու թեան աստի՝ Ճանը աւելցող Վեոյիփայի նախկին տեղակալ Հաճի Սէլիմ աղան՝ Ճեզլիփի տեղակալ դրուեցաւ։

— Կոճէկեան Ապուրիֆայիմ Վէհպի Էֆենտին՝ Այլ գաւառին սպորտի կեանքը վերականգնուեցաւ։

— Իզմիրին կը գրեն որ հոն տեղը նոր ընկեր տ թիւն մը հաստատուել և մայրաքաղաքի բնակիչներէն խել մը երեւելի անձինք նշն ընկերակիւնը բաժանորդ դրուել են։ Այս ընկերութեան նպատակը՝ հասարակաց օգտին համար Իզմիրի մէջ շտեղարթ Տէլիւ մէն մը շինել տալ է, և արդէն տեղն ալ առնուած ու շինութեան սկսուած է, անանկ շուտով ալ կը բանեցնեն որ յուսարի կողմ տոնենք քանի մը տալիս յաւաճ լինին։ յոյ կայ, և ասոր գործիքներն ալ խելիլ թէ ուղին բերել կուսան։

— Մեղեալ ուրբաթ Գոզլիփայի թղթատար շողենաւը՝ Եղլիպատի շողենուին վարնուեցաւ, որն որ Վերայուր ընկ բաւած տեղին առտըք Գարսիին կը պահէր, այսու պատճառաւ նոյն թղթատար շողենուին ալ պատուէր սկսելու ընդ 24 ժամ Գարսիին պատահելը։

— Մեղեալ երեքշաբթի Պէյուլուշի մէջ Հայապի մը՝ որ խոր երկիրը երեւալու պատու տուած թիւն կը տեսնուի, իր քովը աւելցած հրացանին ծայրը բերանը դնելով՝ փչել է հակիրճալու համար, թէ պարանգ է մի, լեցուն է մի, հրացանը լեցուն ըլլալով մէկէն

ի մէկ կրակ տաւր ու փչողին բերանը և ծընօրը կար կար ընելով խելոյն մեռուցեր է։

ԵՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Առաջիկայ և Աւստրիոյ ղեկաւորները Մաւաւաթի մը կողմը ոտը կոխեցին նէ՝ այն տեղը գիւրու թեամբ մը նուաճեցին, և Էմերին շատուր թշնամի չեւան, Էրբեմն երբեմն մանր մօնը պատերազմներ ալ եղան, Կոյսերականը հասկըցան թէ մինչև որ թշնամին աւելնէ մէկ տեղ բերելով մեծ պատերազմ չընեն, այս գործը լրանալիք չունի։

Այս պատերազմը 100,000 էն սուլթի Ռուս զօրքով, Հոյնու զօրապետը 80,000 էն աւելի Աւստրիոյ ղեկաւորով և Պան Ալալիչին ալ բաղմաթիւ խափաներով երեք կողմ ըլլալով սկսեցին քաղել զէպ ի Մաւաւաթի միջին տեղը, և ուղտներն օգտ առնին անդին պարտութիւն տալ մանր մօնը պատերազմներու հետեւում եղող ապստամբ Մաւաւաթները մէկ տեղ բերելով մինչև թէ խաղաղութիւնը յաւան, ու թշնամին ամեն կողմէն պաշտպանին, ուր Մաւաւաթները 60,000 էն քիւ մը աւելի յաւալով, անոնց գլխաւորը Գօշու թեմալապի ու Կոյի զօրապետները քով կանգն ու հարցուց անոնց թէ ինչ ճանապարհով պէտք է հիմա։

Երկրին պատերազմելու է ըսաւ, բայց Տէմալապին չը հաճելով՝ պատուաւանկ թէ 200,000 էն աւելի զօրք աւելցող երեք բաւակին այսպիսի զօրքով զէմ դնել ամենին խելք կողմից բան է, այլ պէտք է որ առաջիկայէն զանազ գոյն ապին անդին բաժնուելու ճարը նայինք։ Այս բանին Գօշու թէ ու Երկրին չը հաւանելով՝ օտք կուսեցին որ պատերազմ ընեն, ուստի Տէմալապին հրամարելով իր պաշտպանին, զատուեցաւ անոնցմէ ու Վիւսին կեաւ։

Այն տունը զէմ զօրապետը անոր տեղը գնելով զօրքներն երեք դուռը լրին, որուն մէկը՝ Ռուս զօրաց, երկրորդը՝ Աւստրիոյ և երրորդը՝ Պան Ալալիչին դէմը երտալով, քանի մը օր անդիւհատ պատերազմեցան, և վերջապէս՝ գէմերին իրող զօրքերը իրենց քառապատիկը ըլլալուն, յաղթուե-

ցան ու ամենքն ալ զիրուցան եղան։ Գօշու թէ քանի մը օֆիցերալ Վիւսին փախան, Պէմը 17-18000 զօրքով անպաշտ կըաւ, և ուր երկուսն փախաւ տակաւին սոցիլ լուր մը չունեմք։ Այլ պատահաւ Մաւաւաթները մէկ տեղ դալով՝ պատերազմ ընելու կարողութիւնն չը մնաց։

Վիւսալ յաղթութիւնէն ետեւ Րամաւալունի 24 ին՝ Երկրի զօրապետը հասկըցաւ որ ալ գէմ դնելու կարող պիտի չըլլայ, ուստի խել մը զօրքով Ռուսիոյ բանակին երկրորդ խումբին հրամանատար գտնուող Ռուսիկէր զօրապետին անձնատուր եղաւ, այնուհետեւ ալ բոլոր Մաւաւաթի բերդերուն պահապաններուն և զօրապետներուն գրեթե իրիկը, որանցմով՝ եղելու թիր պատմելն ետեւ կըաւ որ պատերազմին դադարելին ամենայն մասամբ յարմար կերելու։

Այս յաղթութեան յաւր Վերաւախ հասանքն պէս՝ Ռուսիոյ վեհապետ կայսրը հոն դառնալով ինչպիսի ուրիշութեան 101 անգամ ընդանօթ նետել տուաւ։

ԳԱՂՂԻԱ Հասարակապետութիւնը հրատարակուելէն ի վեր՝ հասարակութեանը մէջ քանի մը կերպ կարծիքներ ալ գոյացան, անոնցմէ ունեք կուսին միապետութիւն, ու մանք հասարակապետութիւն, և ունեք ալ ուրիշ կերպ կուսակալութիւն մը, որոնք իրաւաւ գլխովին հակառակ են, բայց պարտաւոր օրը դարձանք պարապ մնացած, փաճառականներուն առուտուրը կորած, և ընդհանուր հասարակութեան գործերը աւրելու կած ըլլալով, ամեն մարդ կը փայլէ որ տառնի երկրի մը կառավարութիւնը ի հարկէ խիստ դժուար վիճակի մէջ կը լլայ։ Առաջ օրողները կըսեն որ ամեն մարդ մաստանջութեան մէջ է թէ ատանի իրարու հակառակ կարծիքներ ունեցող մարդիկը ինչպէս պիտի միարանին, և երկրին վիճակը վերջապէս ուր պիտի կայանայ, ազգային ժողովը՝ որ այս օրերս օր պարտաւոր ըլլած է, մօտեւո բացուելէն ետեւ ինչ ճանապարհով պիտի լրնէ որ երկրին վիճակը բաւանց և միանգամայն ալ ընդհանուր հասարակութիւնը խաղաղութեամբ կառավարուի։

— Բամագով 22 ին՝ առեւանքն անդամ-

ներքին մեկը տնտեսական վերացր քանի մը ան-
պատեհ խօսքեր քառ Լույսի Նարդեմին հա-
մար . միւս մէկն ալ անոր պիտի ձայնակից
եղաւ . ասոր վրայ՝ Փիէս Պոնաբարթէն՝ որ
ատենանին մէջ անուամբ եւ միանգամայն ալ
Լույսի Նարդեմին ազդեցական , այս անգամ
խօսքերը ատենանին մէջ լսածին պէս՝ Էվիթոր
սիրտը սրտմտմամբ սկսեց վիճել նոյն անգա-
մին հետք եւ մէկէն ի մէկ տեղէն ցախեղբոր
եքեմին արտակ մ'ալ զարկաւ : Մտնոց երկու-
քին մէջ տեղը դանդաղէն ետեւ՝ երկուքն ալ
առ ի սրտով բանար պաշտօնացի :

— Լիւթմուտը ծախքէն խել մը պարտեւուն
համար , եւ ի մտից պաշտօնեան պատշաճ տե-
սեր էր որ կալուածք ունեցող յոյրը Գաղ-
ղիացիներուն տարեկան եկամուտէն 100 ին
մէկ տուրք առնուի . որով՝ դանձաւանք մեծ
նպատակը լրացնելով յայտարար զկր մը մու-
տուցեր էր աստեանին , որպէս զի ստեանին
մէջ անոր վրայք խօսակցութիւն բաց . բայց
անդամներուն մեծ մասը համաձայն չե-
տուէր՝ այս բանին վրայք խօսուելու : Ի վերայ
այս ամենայնի՝ կը յաւանդուի որ գինէն մէկ
անգամ խօսուելու թոյլտուութիւն կը լրացի :

— Գաղղիացիք անցեալները Եւրոպայի սահմանա-
դրութիւն պահպանող բանակը լուծելով , Լիւթի
բանակ անուամբ նորէն բանակ մը կազմել է-
ին . բայց հիմա տեսնուելով որ իրենց դրացի եւ
սահմանակից դտնուող Զուլցիքի հասարա-
կայութեան իւր գործը կը շարունակէ , ու
պատերազմական միջոցը կը պատրաստէ , որո-
շէր են լիւթ յիշեալ սահմանադրութիւն բանա-
կը նորէն կազմելու :

— Հոսով մտնալն ի վեր՝ նոյն տեղւոյն
մէջ խառնութեան նշան անգամ չը մնայ .
բայց Պապին կողմանէ իւրեւ փոխանորդ ոյն
տեղը եկող երեք տնօրէնքը քանի մը յայ-

տարարութիւններ հրատարակած ըլլալով ,
գրած բաներնին քաղաքացւոց կամուրջ գր-
խովն գէտ եկաւ . ասոր վրայ կը փոխադրուէր
որ մեծ խառնութիւն մը կը ծագի , սակայն
Գաղղիացի զորքը հոն գտնուելով՝ քաղա-
քական պահպանութեանը աւելի նկատել-
նուն համար խառնութիւն չը ծագեցաւ :

— Փարիզի վերջին խառնութեանը պատճա-
ռաւ . ինչն ցարդ պաշարման վիճակի մէջ էր
մայրաքաղաքը , աստեանը փակու եղին օդ մը
յառաջ այսինքն անցեալ տնայն 22ին՝ պա-
շարմար վերջուցեալ էին :

— Լաբուա քաղաքի պաշտպան տերութիւն
ժողովուրդներէն խել մը ետեւելի մարդիկներ
կուգէին որ Փարիզի մէջ ժողով մը հաստա-
տուի , որով՝ Լաբուայի քաղաքականութիւնը
հիմնականին աւելի ծաղկեցնելու եւ պայսա-
հետ Լաբուայի մէջ ամենեւին պատեհաբար
ընթացով՝ փոքրամասնութիւնը ալ տեղի
ինքնարձայնութեան միջոցներուն հոգ տարուի :

Հիշեալ անձինքը այս պիտա որոշութիւն
նին հրատարակէին ետեւ . Գաղղիացի կառա-
վարութիւնէն հրաման խնդրելէն . լիւթիւս
Գաղղիան տալին անդամին առանկ ժողովոյ
մը հաւատարմութեանը համաձայն չէր ցու-
ցուցած , բայց ետքը մտածելով որ այս ժո-
ղով փաս մը չը պատշաճուէին ի վրայ՝ ընդ-
հակառակն օգուտ ալ պիտի պատճառէ . ու ու-
թի հաճեցաւ ասոր հաւատարմութեանը , եւ
ներքին գործոց պաշտօնակցին ձեռնադր իտա-
ցուց անոնց ամենուն , որոնք նոյն ժողովոյն
հաստատութիւնը կուգէին :

— Կառվարութիւնը գործադրելով Հոսովին փա-
խածին պէս՝ գիւղերու ու գիւղացւոցներ
լու վրայ երթալով՝ բնակիչներէն տուրանք
կը պահանջէր . ասոր գէտ Իտալիայի տերու-
թիւններէն ամանք մէկ մէկ քիչ գորք հանե-

լով՝ Լիւթի աղէկ նեղեցին , եւ Իտալիայի ծովե-
ղերը պարտեղու ու Ալենտիկ երթալին
արդիւնքը համար՝ Գաղղիացի կողմէն մէկ
շոգենաւ , եւ Լաբուայի կողմէն ալ մէկ երկու
նաւ որոշիկ էր . ասոր վրայ՝ յիշեալ զորա-
պետին քով գտնուող զօրքերուն շատը զատ-
ուելով սակին անգին ցրուեցան . իսկ զօրա-
պետը ՅԱԾ ի չափ մարտով Իտալիայի ծովե-
ղերէն մէկ կողմէն փախը նաւակներ մանու-
լով՝ Ալենտիկ փախած ատենը՝ ետեւէն նա-
ւերը հասան ու պատերազմ ըրին . ի վերայ
այս ամենայնի՝ զօրապետը իւր ընտանիքովը
ու ընկերներովը ինք ամենը 40 հազի՝ ձեռ-
քերնուն ձեռք մը ազատուելով՝ Ալենտիկ
մտան , եւ մնացած մարդիկներուն ամենն ալ
բռնուեցան :

— Հոսով գտնուող Գաղղիացի զօրաց ըս-
պարապետին Ռաինո զօրապետին ըսած ջան-
քը հաւանելով Լույսի Նարդեմին նախագահը
եւ հասարակապետութե պաշտօնակները շնոր
հակողութեան գրեթ խրկեցին , եւ այսուհետեւ
Հոսովին մէջ ալ անոր կարեւորագոյն գործը
չը մնալուն համար՝ Հոսովին վրայք՝ ունե-
ցած պաշտօնը ետ առնելով անկէ , տեղը դը-
րին Իտալիայի զօրապետը , որ ասեն մը պիտի
փոքէ այս պայմաններ :

— Գաննիս Իշխանը՝ որ Հոսովինցւոց աս-
եանին նախագահն էր , եւ Լույսի Նարդեմին
ալ ազգականը , Հոսովին փախածին պէս՝
Գաղղիա ու անկէ ալ Ինկիլիստա գացեր
էր . հիմա իւր դիտարարութիւնը հասարա-
կութե յայտնելով կուգէ որ Փարիզի աս-
եանին անգամ ընտրեն պիտի :

— Հոսով պաշարուած ատենը՝ քաղաքին
մէջ կարծեք 19500 ի չափ գորք կային . Գաղ-
ղիացիք քաղաքը տանելէն ետեւ՝ նոյն զօրաց
5000 ը Կառվարութի զօրապետին հետ փա-

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԹԻՒՆ

Ի ՎԵՐԱՅ

ՌԵՐԵԱՐՈՒ

Անկնխմատ անսլաքութիւն վերին դէրմադու-
կերտ ետեւ օրենքով մարդն առ ալին ԿԱՊԱՄ՝ ոչ
յայլում՝ առաւր ամենադուր ձեւերն անգլի , այլ
միայն յաւքալմու փան պարտաւարաւորման խոր-
հրդոյ , զի Ռեքալմէն երկո գիտաւոր խնտաւ պու-
յաւնակն յիշեալն :

Կապ Ռեքալմէն վերջին ոյրաւորման բա-
ւին . որ բովոյ ստեղծութիւն . զի յարում առաւր
Ագամ ընդ Եւրպի ճարտակալ յայտնելու պարզին
արտաքուցան յանձնակցին պատկան . ուստի գու-
ժարէր եւ լուծալից լուր վշտակիւ ազդեցաւ ու
դանձալն սկսեցալ :

Երկրորդ՝ նորն Ագամ բանն միանին որդի
նոյ՝ յիւս անցանելոյ տնոց բարձրոյ եկեալ՝ ի նոյն
առաւրն յարաբերցաւ անորդարաւ փան մեր՝ յա-
պկաւաւ եւ յանօրէն հրէից անհոն եւ գեղեցիկ սի-
րով եւ յաւարութեամբ , եւ ի խաչին բեւեւցաւ
բարձրալն աստուած՝ ու ի բեւեւել զմեզ յիշեալ
քաղաքի սիրուն խալով , եւ բարձրալն յանելու առ-
հայրն երկնուոր , զի հայաւոց սցե ընդ նմա եւ պու-
տաւեցեղ զմարտակ պատարարութեան մեղաց
մերոյ ի խաչին , ուր եւ մեաւա . իսկ մարմնովն՝ երե-
դանի միտովն աստուածութեանն , ու ի յարա-
ցանկ զմեզ ի մեաւութեանն մահաւորման մեղացն .
որպէս ասե շնորհալն . « Եւ յաւարութեւ ժամ եր-
բարկին՝ բեւեւցաւ տեղը ի խաչին , լուծեալ զան-
ցան նախաւոր զմեզ , եւ կարեւոր զմեզնալն : Եւ
ոյրաւր ասե՝ « Ինչպէս յիշեալ ժամու ունին ,

զիստ նախնոյ մերն Եւրպին . ի սոյն ժամու տեղին
ի խաչին , զի բաւեցեղ րմեղս նորին . եւ յորժամ
եւ Ագամն հին եւ գաւազանն ի մեջ դրախտին ոյ
(Եւրախտին) :

Եւ ի յիշեալն առաւր յարալմա՝ այսինքն ,
ի յիշեալ շարալմի եւ յաւքալմու պահք օրինալն
ցա յիշեալն ուսալքեց պարոյ՝ ըստ սրբազան տե-
ւաւորութեանն երկրեցալն Լուսայն . « Եւ պա-
հիմ երկեցա ի շարալմաւ . (Գո իտաւ . մ . 12) :

Արդ ի շարեք շարալմա ոյս պահէն ի նշան
դաւնալիս սգոյ նախաւորն Եւրպի , որ նա երե-
տ ինք պատրել զայն ի ք զԱգամ , եւ անկան ընդ
անկնիք ըստ սո քը դրոյն . (Ճնոգոյ . Գ . 6) :
Այսին ոյս մարմնաւոր ճնոգեան ամենաաւոր տե-
րուհեցն Մարիամա՝ որ եղև լա ճիշ մահաբեր եւ
կանչն եւ անկնիքն Եւրպի , ինչպէս յայտն յանարաւ
միտմէն իւրմն . առ ի յաւել րմեղս մեր . ուստի
արարակն շնորհալն « Կաւսին նախնոյ մերն Եւրպի ,
յոյմն Եւրպին հին սրտի . բարձաւ անկնիքն որդու
մանկն , յա աւար ճնոգեանը կըս Մարիամ . ուրպէս
զրո միտմին իմարու րմեղս որդեաց նոյննոյ (Եւ-
րախտին) :

Եւ յիշեալն սրտեմք ի նշան անհոնին
ցաւոց եւ սգոյ նախաւորն մեղաց , եւ ի օրաւոր խա-
չեւութեան րմեղս մերոյ բրիտաւոր՝ որում սրբա-
ւե մեղ լիւթի վշտակից եւ ինչպէս զմարտութեան մե-
ղաց մերոյ մարտաւոյլ ալովիք . ուստի ազդակն
շնորհալն « Եւ սրտաւորն շարալմաւ խաչն ք
բրիտաւոր երկրէն հեկնաւորաց , շարալմալից դարձ-
քեղ սրտութեան պահք » (Եւրախտին) :

Երկրորդ՝ Ռեքալմէն արտաւարաւորման խաչը
մանի , զի յայնմ ու ուր երբայն յիշե անգամ պանա-
զան պիտա իւրեանց արարաւորման փան հետե-

ւալ առաւրն շարալմա :

Այլ եւ Հոգաւորացի եւ ի նոյն առաւրն գու-
մարալ ի միկիլմա խրեանց՝ ուր ուղղման ընդ եր-
կու առաւր րմեղս զայլ առաւր . փան զի Ռեքալմ
ի տաւիկանն բարբառ (ձեւաւ) առի , որ է մար-
վա մե :

Թողուցաւ եւ զայլ ստանոր , ոյլ զհամա-
ն ասան ստանոր . զի յայնմ առաւր բարձրալն ալ
կաւարեաց տաւաւոր զամենայն գործս իւր , ըստ
աննախալիւր ի կարդ արարութեանն իւրաւ յանկ
երկնի եւ երկրի հաւարք լով գնտա . ըստ այնմ՝ « Եւ
կաւարեաց տաւաւոր յաւաւրն վեցերորդի պարծա
իւր , որ արարոյ (Ճնոգոյ . Գ . 2) :

ՅՈՐԳՈՐԱՍ

Արդ՝ ջանացաւ որոշել զպատահարս ա-
րարչին մերոյ , եւ մի խառնիլ յանաւորս շաղաղ
նարա՝ որպէս պարտ եւ հորանեւոցս . ալ աւարս
լիկ յաւաւր յայտնի յաննայն մարմնակն
իմ օր եւ ալ ոյ եւ ուրախաւորացաւ եւ մարտութեան ,
զի աստուած լուիցե մեզ եւ կաւարեաց զմեզ իւր
մեր ըստ հաճոյս բարբառ կամեց իւրոյ , ըստ այնմ՝
« Զի յաւաւր պահեց ձեռոյ պատմին կամե՝ ձե-
կաւարեալ , եւ կեկծեցաւ զամենեւնս , որդ
ընդ ձեռ ամբ ձեռով եւ ի հակաւակութեան եւ ի
կեկծ պահէր եւ կեկծ դանաւալն , իսկ զի նշ-
պիտոյ եւ ինծ ոյնայն ոյ աւար պահէր . զայ փալ-
մն ձեղ առ իս , եւ ինծ ոչ լուի ձեղ : Ոչ պա-
պիտ պահս բնաւորն , եւ ոչ զօրն , յորում կարկան-
ցա ցանե մարդ զանն իւր . զի եկե կորցաւ ցա-
նեա իւրն դանաւր զպարտնոյ քո . եւ քալմ եւ
միկիլ ի նկարոյ քո ասորմանկեա . ապալն եւ

խնդրէն, և խնդրէ զօրք այլ աստիճանէն ցրտուիւր են. հիմախաւ հիմա անմեղակ 4500 ի շաւի զօրք մնայիւր է. Հռոմէական մէջ:

— Մանկիկն անուանանք՝ որ Հռոմէական Երապետներուն մէկն էր, Մառաքեանքի երկիրը կը գտնուէր հիմա. այս մարդը Գաղղիոս ցինքերէն զի կրնայիմ զիտիմիդրա թիւն թիւն, միտքը դրաւ որ դէնէ անոնց հետ առաւ, առաւ ընդհանրաւ սրգիլէ, և այսպիսի մը դիւան հասցունէ Գաղղիոսացի: Տեղեւոյ զրէր հարապակեց, յորդորելով հասարակութիւնը, թէ միտքաւորութիւն մը հաստատուն մէջերէն, որովհետ թէ խաղաղութիւն է թէ: Հռոմէականցիք կրնայ թշնամի գտնուող Գաղղիական հետ առաւտուրը կորեն, և անկէ կիսով սպասեցնէրէն ընդհանրեցնէ և ու տեղեկութիւնը ան մը չը գտնուէր: Այս բանին վրայ՝ Խաղաղցինքէն և Հռոմէականցիներէն 13-14000 հոգի թիւ աստիճան մէջ միտքաւոր են, նաեւ աստիճանը ալ ըրեր են մէջերէն, թէ: Երեւոյցով անմեղ Խաղաղայի ամեն կողմը որդարուն, և հասարակութիւնը ազդու խօսքերով յորդորեն, որովհետ մէկն ալ Գաղղիականաց սպարանքը իւր գնէ, և իւր ալ դործածէ:

— Միկէ յառաջ որդարան Գաղղի Հռոմէականաց աստիճանը իր ստանիսն պաշտօնեան գտնուող Գաղղիականցի Ռոմայի կողմը յանկարծ սպաննէր էին, և սպաննողն ալ ձեռք անցնած էր: այնուհետեւ աստիճանը եր, որ այս մարդը սպարանքը 30 ընկեր ունէր կողմ, որովհետ կրնայ ժամանակէ ի վեր մէջերէն ընկերութիւն մը հաստատուելով՝ յիշեալ պաշտօնեային սպանութեանը համար խորհուրդ կրնէն ու առիթի կարգաւորէր: Այսպիսով՝ Գաղղիականացիները իր շար գործը յառաջ տանէին ետեւ, ընկերները որովհետ երաւ միջոցները բանեցուցեր էին, որպէս զի նոյն մարդաստանը:

իւր զանի կողմէնց պահէ, և որ ընդունելու թիւ հաշիւային սթան ընտրեցին, ասէ տէր. այս ընդ ընկերութեան անկողնու թիւն. յանկեալ զիտարախաւութիւն փառաւորաց ընդ. որովհետ անկողնու թիւն, և զանկողնու մեծահար տեղեկութեան պատահաւ թիւն: Երկուստեք զհարցը և զառաքանք անկողնու տար ի ստանք. և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

Եւ ի՞նչ յապառակութեամբ և արդիւնաւորութեամբ և համարում կրնայիմ իմանալու, զորովն մի, և պաշտօնեային զիտ, իրեն. որովհետ քաւայնմ. Որոյց աստիճանը որովհետ իւրեանց էր (Փիլիպպոս. Կ. 19):

Եւ մանաւանդ ի՞նչ զիտարախաւութեամբ և զառաքանք անկողնու տար ի ստանք. և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

Այս անմեղ պատճառներով զանազան իտիմութիւն իւրեանց և զառաքանք անկողնու տար ի ստանք. և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

Ուստի հարցումը զանկողնու տար ի ստանք. և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

Եւ համարել իտիմութիւնը պահուի նախ իւր իտիմութիւն անկողնու տար ի ստանք. և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

ձեռք չանցնէր, աստիճան մանկիկ, կրնայիմ ըրտնաւոր ու բանաւոր դրուել էին: Այսպիսով շատ ընդհանրաւ Գաղղիականցիները հարկ ըրաւ, և կրնայիմ իտիմութեան կրնայիմ փոխաւորէր և ուստի որովհետ անկողնու տար ի ստանք. և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

— Գաղղիականցիները, իրեն փոխաւորելով Հռոմէական զանկողնու տար ի ստանք. և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

— Ուստի զորդարանի մէկ գործը չը մնաւ, աստիճանը Հռոմէական կառավարելով իտիմութեան զանկողնու տար ի ստանք. և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

— Կրնայիմ կարգաւորել տեղեկաւ Զոլ հանկեալ աստիճանը Գաղղիականցիները, և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

աստիճանը փոխաւորելով և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

Զիտեւ իւր այն, որ աստիճանը փոխաւորելով և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

Զիտեւ իւր այն, որ աստիճանը փոխաւորելով և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

Զիտեւ իւր այն, որ աստիճանը փոխաւորելով և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

Զիտեւ իւր այն, որ աստիճանը փոխաւորելով և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

Զիտեւ իւր այն, որ աստիճանը փոխաւորելով և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

փառ թաղաւորը՝ որ այն սուր. Գաղղիականցիները փառ թաղաւորը կը գտնուէր, և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

— Գաղղիականցիները փոխաւորելով և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

— Կրնայիմ կարգաւորել տեղեկաւ Զոլ հանկեալ աստիճանը Գաղղիականցիները, և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

— Կրնայիմ կարգաւորել տեղեկաւ Զոլ հանկեալ աստիճանը Գաղղիականցիները, և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

Գաղղիականցիները փոխաւորելով և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

Գաղղիականցիները փոխաւորելով և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

Գաղղիականցիները փոխաւորելով և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

Գաղղիականցիները փոխաւորելով և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

Գաղղիականցիները փոխաւորելով և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

Գաղղիականցիները փոխաւորելով և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

Գաղղիականցիները փոխաւորելով և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

Գաղղիականցիները փոխաւորելով և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

Գաղղիականցիները փոխաւորելով և թէ անտեղեկութեան զիտարախաւութիւն. Զայնմամ կարգաւորէր և տն յաշիւ: Իւր. (Կարգաւոր. ծր. 2-1):

հետևանքներով աղաչվել են որ տեղակայու-
թեան պաշտոնէն չը հրաժարի, և թիւ տասն-
նէն ալ Զրաւոր Զօա գրաւարով իւր պաշտոնը
վարէ: Այն ալ պատահաներ է թէ հրա-
ժարելու ամենակն կամք չունի և թիւ տաս-
նէն ալ Զրաւոր Զօա պիտի վերադառնայ:

— Պատի կառավարութեան երկիրը գրա-
ւոր ապաստաններուն վրայ՝ Բրաւորի
զօրքը երթալով ցիրուցան ըրել, ու անոնց
ապրտան և զամ Բաթմաս բերդն ալ նուա-
ճելէին. հիմա նոյն սպասարմանը Բրա-
ւորներէն 50 հոգի հրաւորներ բռնուել են:

— Տանկմուրայի ու Բրաւորի մէջ տեղը
զինուոր էլաւ. և բոլոր օտար տէրութեց
պաշտոնական կերպով խնայ տալուցաւ, որ
Տանկմուրայի քաղաքները թէ ծովէն և թէ
ցամաքէն պաշտօնական վիճակէն աղառուած են:

— Վախճանայ թերթին մէջ յիշեցնել որ
Մաճառիտանի Բ. շէք մայրաքաղաքը բնա-
կող Հրէայները յանդուար ըլլալուն համար,
անոնցմէ տուգանք պիտի առնուի: Այլ ինչ
լուրերը կը ծանուցանեն որ Հրէայները ոչ
տուգանքը օտար կարողութիւն չունենալով
միտքերնին դրել են, որ իրենց կառուածը
ներք ու հողերը՝ փոխարէն տուգանաց
Աւստրիոյ տէրութեանը տան, և իրենց հայ-
րենիքնին ձգելով՝ Ամերիկայի միացեալ նա-
հանգները փոխադրեն:

— Վաւորի տէրութիւնը՝ Եւրոպայի լու-
մայրաքաղաքներէն երկու միլիոն լուս փոխ օրին
առնել, և պատերազմական ծախուց համար
Սառնակներէն ուղարկելու փոխ առ-
նելու ըստակին փոխարէն պիտի ցուցանուի:

— Վերականգնող միացեալ նահանգաց Նոտ-
օրք նաւահանգիստը զանուոյ վաճառակա-
նի նաւ մը ոչ օրերս ճանաչելով և օդն
ալ խնայ յաջող երթալով, շոգ ետաւին 13-14
աւուր մէջ զնուրը ճանքան 10 աւուր մէջ
գացելու ու ինկիլթէնուայի Լիւքսմպուրգ
նահանգիստը հասեր է: Հիշեալ նաւուն բե-
րած լաւքն խնայուելու, թէ առն նաւա-
հանգիստը թէ՛ն խնայ օտարութեանը կը
չարտանակէ իւր հարուածը քաղաքը որ 200,
000 հոգիէն աւելի բնակիչ կար, շատերը
փախչելով անկէ, հիմա միացել է միայն
35000 հոգի. Ի վերայ այս ամենոյն ամեն
որ 1000 հոգի մէկէն կը բռնուին եղեր նոյն
ախտէն:

— Չինաստանի Բեյթիքիներէն 25-30 հո-
գի շախ միմեք անցեալները Սպանիոյ նաւ
մը մոտալով ճանաչելով իւր են Չինաստանէն
Եւրոպա դալու համար, նոյն նաւը որ նոյն
Պարսկցնա պիտի գար, հոն հասածին պէս
անոնք ալ հոն երկր են, և սոյնահետեւ Եւրո-
պա գալով պիտի սրբաբանին:

— Վաւորի տէրութիւնը միտք ունի ամեն
10,000 հոգիէն 15 հոգի առնել ու վերադա-
ղել. որովհետեւ իւր զօրաց մեծ մասը ար-
դէն Մաճառիտանի մէջ են, և ուրիշ օր-
ծերու համար ալ իրեն խել մը զինուոր պէտք
էլաւ այս օրերս:

— Սառնակներու ու Աւստրիոյ տէրութեց
մէջ տեղը հաշտութեան պայմանները կապ-
ուելով, սոյնամայրերն երկու կողմէն ալ
անուանցան ու տու եղան Բայի տակաւին
Սոստանակի տակաւին անդամները Ի պաշ-
տոնէ տեղեկութիւն մը չունին, թէ նոյն պայ-
մանագրերուն մէջ ի՞նչ դրուած են:

— Վնդիւղ վեհապա թագուհին առեա-
նին փախուելու ատենը՝ ինկիլթէնուայէն
ճամբայ ելլալով Իսթանու կողմն դնաց, և
յառաջուց ալ յայտարարութիւններ հրա-
տարակելով ամենուն խնայուց որ իւր այս
ճամբորդութիւնը չբեղ և փառաւոր կեր-
պիւ պիտի չըլլայ: Ի վերայ այս ամենայնի՝
քաղաքացիք նոյն յայտարարութիւններուն
ակամջ չը կանխով թագուհին որ քաղաք
գնաց նէ, այն տեղի բնակիչները զիմաւորե-
ցին Նորին Վեհապաութիւնը և ուրախու-
թեան հանդէսներ ալ կատարեցին. այսու ա-
ղագաւ քաղաքացիներն ալ այսպէս ընելու
պարտաւորեցան և մինչև անգամ հացկերպ
ներ ալ պատրաստեցին:

— Եւրոպայի թագուհին Իսթանուայի Գա-
ւո նաւահանգիստը հասած ատենը՝ նմանա-
պէս այն տեղի բնակիչները մեծ ուրախութե-
ղէմ եղան, նաեւ աղերսագրեր ալ մատուցա-
նելով խնայուցին, որ հրաման ըլլայ յիշեալ
նաւահանգիստին անունը փոխուելու ու Նո-
րին Վեհապաութեան անունը համեմատ
անուն մը դրուելու:

— Վախ մը բանի պատճառաւ՝ Չուլիցե-
րի հասարակապետութիւնը թիւ մը փոխար-
մէջ ինկաւ. վասն որոյ իրենց երկրին չորս կող-
մը պահպանելու մտքը 28000 էն աւելի զօր
կազմեցին, ու անոնց վրայ՝ Տիւֆա զօրապե-
տը ապարապետ դրին:

— Վերականգնող միմեք հիմա հնազանդե-
լու յոժարութիւն մը չեն ցըցընել, և այս
օրերս առուտուրի համար Վերականգնող
հանգիստը գացող նաւերուն նաւորդներէն
800 հոգի ամանակաւ կապելով իրենց զօ-
րացը կարգը դասեր են:

— Հիշեալ նաւահանգիստը Աւստրիոյ տե-
րութեան կողմէն պաշարուած է՝ թէ ծովէն
և թէ ցամաքէն: Վարօքի տէրութիւնն ալ
Աւստրիոյ տէրութեանը օգնելու մտքը չո-
գեղարմ ֆրէմլէյն մը խրկել է այս օրերս,
որ ծովէն պաշարող Աւստրիոյ պատերազմա-
կան նաւերուն կարգը պիտի դասուի:

— Վերականգնող միմեք Եւրոպայի նա-
ւերէն ի՞նչ փախուց:

Հաս
40 Պարգ
04 Գաւթիթ
06 Եղեռնաւ, որոց 2 ը մեծ, և 4 ը փոքր են:
10 Պոմպարտայի նաւակներ:
02 Աթէշ գայլը ըստած նաւակներ:
62 Գոմար:

— Հիշեալ նաւերուն հրամանատարները
Հոռիմէն փախչող Սառնակարի զօրապետին
յանձնել են:

— Գանատու երկիրը՝ որ Ամերիկայի հիւ-
սիսային կողմը կը լինայ, Անգղիոյ տէրութե-
ն իշխանութեանը տակն է. և բնակիչներուն
մեծ մասը Գաղղիացի, ու փոքրիկ մասը Անգ-
ղիացի ըլլալով, իրենց համար յատուկ ատեն
մ'ալ ունին. որուն համար անգամ ընտրուած
ատենը՝ Գաղղիացուց շատուր ըլլալուն
պատճառաւ, մեծագոյն մասը Գաղղիացի-
ները կը լինեն. և Անգղիացիք հարկաւ թիւ որ
կը մնան. որոնք այս բանը չը կրնալով քա-
շել, երբեմն երբեմն իսթանուլիւն կը հա-

նեն, յուսարով որ Անգղիոյ տէրութիւնը ի-
րենց պաշտպանութիւն կը ընէ:

— Այս օրերս Գարձեալ խաղութիւն մը
հանելով Գանատայի Մոնթեմալ մայրաքա-
ղաքին մէջ ուղարկել շէնքերուն մէկ բանին
այրեր են:

— Եւրոպայի փախտականները՝ Մալթա
կերթան, բայց անոնցմէ ամենք կը իր ունեւին,
և ամենք ալ չեն ընդունուիր. ասոր պատճա-
ռը հարցուց Անգղիոյ տէրութեան անդամնե-
րէն մէկը՝ Երբքին դորոպ պաշտոնէն ունի,
ընելով թէ «Մալթա կողմէն Անգղիոյ տէրու-
թեան իշխանութեանը տակն է. և նոյն տե-
րութեան երկիրներուն մէջ ալ կատարելու
պաշտութիւն ըլլալով պէտք է որ անոնի փա-
խտականները առ հատուկ ընդունուին»:

— Վախ մեկն օգտաւարանց թէ «Մալ-
թա եկող փախտականները իրաւ շատուր
ըլլալով կը յաւայի որ դէշութիւն մը կը
հանեն հոն, ուստի այս դէշութեան ասպը
առնելու համար՝ յարմար տեսնուած է, որ
Թոյրոտութիւն ըլլայ միայն անոնցմէ հի-
ւանդ՝ ակար ու ալքաւո գտնուողներուն
ընտելութեան հոտառակելու, իսկ միացածնե-
րուն Թոյրոտութիւն չըլլայ, որպէս զի օւրիշ
երկիր երթան:

— Հիշեալ փախտական պատրաստութեան պաշ-
տոնէն ելլող Դուշո զօրապետը Փէնճապի
պատերազմներուն ատենը կատարեալ հաւա-
տարմութեամբ Անգղիոյ տէրութեանը ծա-
ւալելուն համար, հիմա նոյն տէրութեան
բոլոր զօրապետները մէջերնին ըստակ կը հա-
ւաքեն, որով՝ անգամանակայ ճանաչելի
սուր մը գնելով, յիշեալ զօրապետին ընծայ
պիտի տան:

— Ինկիլթէնուայի հարուստները իրենց քը-
սակէն 10,000 լուս հաւաքելով մէջերնին,
Մալթայի մէջ Գարատուն մը շինել են, որուն
մէջ պիտի ստրկին աշակերտները՝ Արաբերէն,
Տաճիկերէն, Իտալիերէն, Գաղղիերէն և Գեր-
մաներէն: Այստեղանքը որ տէրութեան
հարստակ կը լինեն, թեկ ըլլան, ասանց
խորութեան նոյն դպրոստունը մանալու կա-
րող պիտի ըլլան. հարուստ տղան մէկ մէկ
թիւ ըստակ պիտի առնուի, բայց աղքատ
ներունը ձգի է:

— Հիշեալ փախտական մէջ նոր մեծաքա մը հնար-
ուել է. այս մեծաքա իրաւ փայլուն է ըս-
պիտակ եղած ատենը, և փայտիք կամ շապիկ
եթէ շինուելու ըլլայ, մայրմիք չը ճաշիկը
անանկ որ՝ գիտես թէ լան մը հողած չէ.
բայց երբոր կարմիր կամ դեղին և կամ ու-
րիշ տեսակ գոյնով մը ներկուելու ըլլայ,
փայլունութիւնը այնչափ չը մնայ: Այս մե-
տաքէն քիչ մը լան Ինկիլթէնուա տարեր
են փոքի համար:

— Գաղղի Գաղղիա դաւնողով՝ ասան մը
իւր ագտակար բնակելու միտք ունի, որ
Հալիք նաւահանգիստին մօտ է. հիմա իւր
միտքը յայտնելով հաւատարմութեան, կուզէ
որ Բօ պոնի դիտութեանց ճեմարանին փո-
ժարեալ ըլլայ: